हवनीये पूर्णाहुतिं जुहोति · ग्रहणान्तं गार्हपत्यसमीपऽएव कर्तव्यम् · ततः एकां समिधमुपसंगृह्याहवनीयसमीपमागत्य परिस्तरणसमिदाधाने कृत्वा होमः कार्यः पूर्णाहुतेः प्रकृतिभूतायामनुहृताभ्यस्तमयाहुतौ तथा दर्शनात् गार्हपत्यऽआज्यमधिश्रित्येत्यादौ (१२.४.४.६) · सूत्रे दक्षिणां जान्वाच्येति तु प्रागभिहितत्वान्नोक्तम्[1] . एवं सर्वत्रोपविष्टहोमेष्वपि · अत्र चाग्निर्देवता तेनाग्निं ध्यात्वा स्वाहाकारेण होमः । एवं सर्वत्र · यत्र-यत्राव्यक्तं जुहोतीति विधानम् यथा यूपाहुतिं जुहोति (६.१.४) षड्होतारं जुहोति (६.१.३६) सावित्राणि जुहोतीति तत्र सर्वत्र एवम् निरूप्याज्यमित्यादि सर्वं भवति ।

वरं ददामीति वाग्विसर्जनम् ॥ ६ ॥ पूर्णाहुतिहोमानन्तरं यजमानः · ततोऽध्वर्यवे वरं ददाति ब्रह्मणे च तयोरत्रोपयुक्तत्वात् । आचार्येण पूर्णाहुतितोऽन्यास्वाहुतिषु धर्मप्राप्तिरभिहिता श्रुतौ तु अनुहृताभ्यस्तमयाहुतावेते धर्माः पठिताः सन्ति (१२.४.४.६) ।

द्वादशाहान्ते तनूहवीꣳषि निर्वपति मासे द्वितीये तृतीये षण्मास्ये संवत्सरे सद्यो वा न वा ॥ ७ ॥ आधानदिवसात् द्वादशेऽहनि तनूहवींषि अग्नये पवमानायित्यादीनि निर्वपति · सद्यो वा पूर्णाहुत्यनन्तरं तस्मिन्नेवाहनि · एते सर्वे समविकल्पाः · शाखान्तरे द्व्यहे त्र्यहे चतुरहेऽर्धमासेऽपि · द्वादशाहान्तऽइत्यत्रान्तग्रहणात्सर्वत्र द्व्यहान्ते मासान्ते इति ज्ञेयम् न्यायस्य समत्वादिति । अथवा तनूहवींषि न निर्वपति पूर्णाहुत्यन्तमेव करोति । तनूहवींषि वक्ष्यमाणानां हविषां संज्ञा · तान्याह ·

अग्नये पवमानाय प्रथमा ॥ ८ ॥[2] इष्टिः अष्टाकपाला · अग्न्यन्वाधानादि कर्मापवर्गान्तम् · तत्र ब्रह्मवरणाभावः अन्यत्सर्वं भवति पूर्वमेव ब्रह्मणः प्रकृतत्वात्[3] ।

अग्नये पावकायाग्नये शुचये च[4] द्वितीया ॥ ९ ॥ द्वितीया इष्टिर्द्विहवि-

---

१) see ३. ७. ५. २) नात्र ब्रह्मवरणमिति केचित् तदयुक्तम् ब्रह्मवरणस्य दर्शपूर्णमासाङ्गत्वात् Mahâd. ३) ? प्रकृतत्वात् २. ४) च is wanting with Karka.